

## ĪSUMĀ

## Bērni visbiežāk krāj telefonam

Bankas "Citadele" veiktā aptauja liecina, ka vecāki mudina savas atvases krāt naudu īstermiņa mērķu sasniegšanai, un lielākajai daļai skolas vecuma bērnu ir nelieli uzkrājumi, kas nepārsniedz 100 eiro. Naudu nekrāj tikai 10% bērnu. Nauda visbiežāk tiek krāta lielākiem pirkumiem. Katrs trešais bērns atliek līdzekļus telefonam, velosipēdam, datoram vai citai dārgākai lietai. Gandrīz tikpat daudz bērnu krāj naudu saviem hobijiem. Trešā populārākā kategorija ir uzkodas un saldumi, kam seko apģērbs un aksesuāri, kā arī biļetes uz dažādiem pasākumiem.



## Katrs sestais mazais uzņēmums aizdevumu izmanto iekārtu iegādei

Mazie Latvijas uzņēmumi arvien biežāk izvēlas investēt savā attīstībā, tostarp ieviešot jaunas tehnoloģijas – sākot ar 3D skeneriem un beidzot ar modernām medicīnas iekārtām –, tādējādi, neskatoties uz ģeopolitiskiem izaicinājumiem, ceļot savu produktivitāti un līdz ar to arī konkurētspēju. "Luminor" bankas dati liecina, ka aptuveni katrs sestais mazā uzņēmuma aizdevuma pieteikums ir saistīts tieši ar jaunu iekārtu iegādi. Mazo uzņēmumu vidū investīcijas iekārtās un jaunās tehnoloģijās biežāk veic pakalpojumu uzņēmumi. Finansējums tiek izmantots profesionālo iekārtu iegādei – sākot no kafijas aparātiem ēdināšanas uzņēmumiem līdz medicīnas un zobārstniecības tehnikai, kur arī bieži vien tiek iegādāta lāzertehnika.

# Pirmais rūpnieciski atjaunotais nams Latvijā

## TENDENCES

**Četrstāvu dzīvojamais nams Valkā, Tīrgus ielā 12, būs pirmais Latvijā, kura atjaunošanā tiks izmantoti rūpnieciski ražoti koka karkasa paneļi – būvmateriāli, kuri nodrošina ēkas fasādes siltumizolāciju, vēja aizsardzību un pievilcīgu apdari.**

## ZIGFRĪDS DZEDULIS

Pašlaik nama atjaunošana, kuru īsteno būvuzņēmums "Siltie nami", notiek pilnā sparā. Kad pēc Lieldienām "Latvijas Business" viesojās Valkā, celtnieki jau bija paguvuši apšūt ar paneļiem ēkas pirmos divus stāvus. "Nama fasādes atjaunošana sākās 12. martā, kad būvlaukumā nogādāja pirmos uzņēmuma "GPC" izgatavotos koka karkasa paneļus," stāsta namu atjaunošanas projektu vadības uzņēmuma "Augmentum" valdes priekšsēdētāja Signe Kajaka. "Bet līdz marta beigām puse ēkas fasādes jau bija apdarināta. Pavisam būs vajadzīgi 72 paneļi. Paneļu savienojumu vietās vēl trūkst nosejuma plāksni, kuras tiks samontētas būvlaukumā. Fasāde būs pilnīgi gatava 18. aprīlī, bet visus būvdarbus, tostarp jumta seguma, apkures, ūdens un kanalizācijas cauruļu nomaiņu, paredzēts pabeigt līdz šī gada rudenim."

### Ātrāk, bet dārgāk

Vai būvdarbu gaitā izdevumi nebūs lielāki, kā bijis plānots sākumā? Signe atbild, ka nebūs un ka tāmes ietvaros varēsot pārbūvēt ieeju ēkā, kas sākumā nemaz nav bijusi paredzēta.

"Nebijām padomājuši par ko citu, proti, ka fasādes virsmu nevar siltināt jebkuros laika apstākļos," viņa piebilst, "paneļus var montēt kaut vai salā. Bet fasādes virsmas pārklāšanai, tāpat digitālajiem uzņēmumiem,



KARĪNAS MIEZĀJAS FOTO

**Pēc fasādes atjaunošanas ar rūpnieciski ražotajiem koka karkasa paneļiem no baltajiem silikātkieģeļiem celtais nams Valkā, Tīrgus ielā 12, iegūs pavisam citu izskatu.**

vajag, lai āra gaisa temperatūra ir vismaz pieci grādi virs nulles."

Nama atjaunošanas projekta vadītāja atzīst, ka bez valsts piešķirtajām atlaidēm ēkas atjaunošana ar koka karkasa paneļiem iedzīvotājiem būtu ļoti dārgs pasākums. Bet ēkas atjaunošanai ar paneļiem, viņasprāt, ir virkne priekšrocību. Atjaunošana notiek ātrāk un vienlaikus ar mazāku iespēju celtniekam kļūdoties. Iekams paneļus nogādā būvlaukumā, tos rūpīgi pārbauda ražotnē. Izgatavojot paneļus, tajos tiek precīzi iestrādāti arī logi un durvis. Ēku atjaunošanā ar ierasto paņēmieni izmantoto 150 mm siltumizolācijas materiālu. Turpretī rūpnieciski ražotajos koka karkasa paneļos – 200 mm biezu un papildus 50 mm fasādes virsmas izlīdzināšanai.

### Siltāk un rēķini mazāki

"Nams Tīrgu ielā nebūs vienīgais, kura atjaunošanā izmantos šos paneļus," atklāj Valkas pašvaldības namu apsaimniekošanas uzņēmuma "Valkas namsaimnieks" valdes loceklis Ivo Meļķis. "Jau šo

gad ar šo paņēmieni sāksies 103. sērijas daudzstāvu dzīvojamā nama ar 70 dzīvokļiem atjaunošana Varoņu ielā 40."

"Par martu aizdevuma maksājums man par vienstabas dzīvokli bija 29 eiro apmērā, tas papildus maksājumiem par apkuri un visu pārējo," stāsta Aina Širava. "Šajā mājā dzīvoju jau trīsdesmit gadus. Janvārī un februārī dzīvokli gan bija ļoti auksti, bieži sildīju telpas ar elektrību. Bet, tiklīdz martā celtnieki paguva apšūt ar paneļiem otro stāvu manā ēkas pusē, tā uzreiz kļuva siltāk. Kad būvēšanās būs galā, noteikti būs labāk gan man, gan citiem nama iedzīvotājiem. Tā spriežu, ar kuriem celtnieki apšūj mājas āršienas."

"Janvārī Tīrgus ielas 12. namā apkures rēķini bija 2,24 eiro par kvadrātmetru, februārī – 2,68 eiro par kvadrātmetru," stāsta "Valkas namsaimnieka" valdes loceklis Ivo Meļķis, "bet tie bija divi aukstie mēneši. Martā, sākot būvdarbus, par apkuri bija jāmaksā 1,12 eiro par kvadrātmetru. Lidzīgās, bet ne-

nosiltinātās ēkās – ap 1,40 eiro par kvadrātmetru. Proti, kaut arī martā šis nams vēl nebija nosiltināts līdz galam, siltumenerģijas ekonomija jau bija 10 līdz 15% apmērā."

Kā vēsta "Attīstības finanšu institūcijā "Altum", daudzdzīvokļu namu energoefektivitātes paaugstināšanas Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas atbalstam 173 miljonu eiro apmērā pieteikumu pieņemšana sākās 2025. gada 3. aprīlī. Bet, ievērojot iesniegto pieteikumu lielo skaitu – 338 –, to pārtrauca jau 13. maijā.

"Altum" Energoefektivitātes programmu departamenta vadītāja Ieva Vērzemiece atklāj, ka pašlaik šī atbalsta ietvaros ir noslēgti 134 līgumi par namu atjaunošanu, tostarp četri līgumi jau ir par atjaunošanu ar rūpnieciski ražotiem koka karkasa paneļiem. Starptiem ir pieminētais nams Valkā, 22 dzīvokļu nams Saulkrastos un divi nami Līgatnē. Bet arī viņa atzīst, ka, izmantojot šos paneļus, nams Valkā būs pirmais un apsteigs pārējos šādi atjaunotus namus Latvijā.

## UZZIŅA

- 1969. gadā uzceltā četrstāvu 30 dzīvokļu nama 1085 kvadrātmetru kopplatībā atjaunošanas izdevumi aprēķināti 963 502,42 eiro apmērā. Pirms valsts atbalsta saņemšanas tie ir aptuveni 1240 eiro par kvadrātmetru. Par to bez fasādes siltināšanas ar rūpnieciski ražotiem koka karkasa paneļiem ar 250 mm siltumizolāciju notiks arī ēkas bēniņu un pagraba pārseguma siltināšana, jumta seguma, kanalizācijas un apkures pārbūve, paredzot siltuma patēriņa datu nolasišanu ar alokatoriem (elektroniskiem siltuma maksas sadalītājiem), kā arī termoregulatoru uzstādīšanu.
- 2025. gada 3. aprīlī izsludinātā dzīvojamo namu energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsta ietvaros pusi – 481 751,21 eiro – segs valsts. Pirmajiem desmit namu atjaunošanas projektiem papildus paredzētā atlaide 20% apmērā – 150 000 eiro. Tādējādi bankas aizdevums, kas turpmāko 20 gadu laikā [ar fiksētu likmi 3,9%] būs šī nama dzīvokļu īpašniekiem – 331 751,21 eiro. Bet pēc valsts atlaides 70% apmērā saņemšanas vienam dzīvokļa īpašniekam būs jāmaksā 2,86 eiro par kvadrātmetru mēnesī.
- Aizvadītajos gados no 49 pašvaldības uzņēmuma "Valkas namsaimnieka" apsaimniekotajiem un centralizētajai siltumapgādei pieslēgtajiem daudzstāvu namiem izdevies atjaunot 27 ēkas. Pašlaik namu atjaunošana ar parasto paņēmieni – slapjo apmetumu notiek vēl piecās, to skaitā vienā, izmantojot saules paneļus.

## UZZIŅA

- Projekta autoruzraudzība – uzņēmums "ARTEMI", arhitekte Iveta Zalmane.
- Būvuzraudzība – uzņēmums "AB Ideja", Mārtiņš Iesalnieks.
- Projekta vadība – uzņēmums "Augmentum", Signe Kajaka.
- Koka karkasu ražotājs – uzņēmums "GPC".
- Būvdarbu veicējs – uzņēmums "Siltie nami".

## VĒRTĒJUMS

Namu atjaunošanas projektu vadības uzņēmuma "Augmentum" valdes priekšsēdētāja **Signe Kajaka**: "Nama fasāde būs pilnīgi pabeigta 18. aprīlī, bet visus būvdarbus, tostarp jumta seguma, apkures, ūdens un kanalizācijas cauruļu nomaiņu, paredzēts pabeigt līdz šī gada rudenim."



Pašvaldības uzņēmuma "Valkas namsaimnieks" valdes loceklis **Ivo Meļķis**: "Izmantojot koka karkasa paneļus, šogad Valkā sāksies arī dzīvojamā nama Varoņu ielā 40 atjaunošana."

